

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь,
твой народ
гаракнецца
Занацістага,
яснага дня!
М. Багдановіч.

№2 (294) СТУДЗЕНЬ 2021 ГОД

КАШТОЎНАСЦІ

ЧАГО ХОЧАЦЦА БЕЛАРУСАМ

У Новы год зазвычай у людзей з'яўляюцца новыя жаданні. Часам, аднак, дамінуюць і старыя, якія пакуль не здзейсніліся. Мяркую, менавіта з такімі надзеямі беларусы перакрочылі з драматычнага 2020-га ў невядомы 2021-ы год. Дык чаго хочацца беларусам у Новым годзе?

Хочацца, каб урэшце мінула праклятая эпідэмія знішчальнага каронавірусу. Хочацца не хварэць і не губляць блізкіх нам людзей.

Хочацца, каб беларуская мірная рэвалюцыя дасягнула свайго галоўнага выніку – рэальных пераменаў у краіне. Хочацца, каб скончыўся тэрор супраць беларускага народу. Хочацца, каб людзі, якія ажыццяўляюць гэты тэрор, зразумелі, што яны чужыя на гэтай зямлі.

Хочацца каб "муры рухнулі" і пачалася адбудова занябанаў дзяржавы. Хочацца, каб з турмаў выйшлі ўсе, каго незаконна зняволілі толькі за іх перакананні і жаданне быць вольнымі.

Хочацца, каб усходні сусед урэшце пакінуў нас у спакоі і не лез з сваёй "дапамогай". Хочацца, каб дадому вярнуліся ўсе, хто быў змушаны пакінуць радзіму, эміграваць не па сваёй волі.

Хочацца, каб у краіне аднавілася

прававое поле і заканадаўства стала рэальна абараняць людзей ад гвалту. Хочацца, каб судзейскія мантыі апранулі людзі, якія будуць кіраваць выключна законам і справядлівасцю.

Хочацца, каб наш нацыянальны бел-чырвона-белы сцяг зноў залунаў над дзяржаўнымі будынкамі.

Хочацца каб у дзяржаве з'явіліся свабодныя і дэмакратычныя выбары з роўнымі магчымасцямі і сумленным падлікам галасоў.

Хочацца каб ва ўрад уваходзілі не ідэалагічна "правільныя" "шасцёркі", а кампетэнтныя прафесіяналы ў сваёй сферы. Хочацца каб прадпрыемствамі і ўстановамі кіравалі адукаваныя спецыялісты.

Хочацца каб прадпрыемствам далі свабоду дзейнасці і ўсталявалі нармальныя падаткі. Хочацца, каб зноў адкрыліся беларускамоўныя школы і

дзіцячыя садкі і маленькія беларусы навучаліся на роднай мове. Хочацца, каб у вышэйшых навучальных ўстановах таксама паўнаважна прыйшла мова тытульнай нацыі, а звольненыя за свае погляды выкладчыкі зноў занялі месцы за кафедрамі.

Хочацца каб акторы купалаўскага тэатру, а таксама іншыя звольненыя артысты зноў выходзілі на сцэны сваіх родных тэатраў, а ў вялікіх кінатэатрах краіны нарэшце паказалі кінастужку "Купала", якая пакуль так і не выйшла на шырокія экраны.

Хочацца, каб святары розных канфесій служылі выключна Богу і навярталі сваю паству да любові і добрых учынкаў.

Хочацца, каб зноў адкрыліся межы і нашы людзі маглі вольна перамяшчацца па Еўропе і ў далейшыя краіны свету. Хочацца зноў сустракацца з сябрамі і аднадумцамі за шчодрым сталом і цёплай бяседай. Хочацца новых лірычных, а не трагічных песень і вершаў.

Хочацца снежнай, але ў меру, зімы з невялікімі маразамі, сонечнай ранняй вясны з бярозавым сокам, цёплага ласкавага лета, прыгожай каляровай

восені з чароўным лістападам і шчодрымі дарамі лесу.

Хочацца, каб з Новым 2022 годам па дзяржаўным тэлебачанні грамадзян віншавалі нарэшце зусім іншыя асобы.

Такія простыя чалавечыя жаданні і надзеі, я перакананы, пераважнай большыні насельніцтва беларускай зямлі. Яны гучалі, пісаліся ў сацыяльных сетках перад самым надыходам 2021 года, яны задумваліся ў час адліку апошніх секунд мінулага каляндарнага адрэзку і прамаўляліся пад звон бакалаў шампанскага.

Большыня суседніх з намі народаў нават не разумее каштоўнасці нібыта простых рэчаў, якія даступныя ім з дзяцінства і якія яны не да канца цэняць у сваіх дзяржавах. Беларусы пра многае такое толькі мараць, але і стараюцца набліжаць свае мары.

У кожным разе, як казаў герой папулярнай кінастужкі, дык вып'ем жа за тое, каб нашы жаданні супадалі з нашымі магчымасцямі! За свабодную і новую Беларусь!

Уладзімір Хільмановіч
"Радзіе Рацыя"

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: [HTTP://SHUMILINA.BY](http://shumilina.by)

АДУКАЦЫЯ

ЯК "ДАСТАЦЬ" ТАЛЕНТЫ З ГЛЫБІНКІ?

Педагогам трэба старацца выяўляць адораных дзяцей з глыбінкі ў раннім узросце такое меркаванне Шумілінскага педагога.

Дзецям з глыбінкі трэба даць шанец праявіць свае таленты ў розных творчых конкурсах рэспубліканскага ўзроўню, а значная роля ў станаўленні і развіцці адоранай моладзі адводзіцца настаўнікам.

Гэту думку выказала педагог Шумілінскай дзіцячай школы мастацтваў (ДШМ) Алена Сініцкая.

Кіраўнік дзіцячага ўзорнага хору ДШМ не па чутках ведае, як важна своечасова разглядаць талент у дзяцей з глыбінкі. "Сярод маіх выхаванцаў ёсць, напрыклад, хлопчыкі і дзяўчынкі з шматдзетных або няпоўных сем'яў, чые бацькі імкнуцца падтрымліваць дзяцей і стымуляваць іх удзел у розных конкурсах. Але часам хлопцы саромеюцца, баяцца перад вялікай сцэнай, асабліва маленькія. Альбо яны лічаць, што ўзровень іх падрыхтоўкі не такі высокі, як варта было б. у пераадоленні гэтых унутраных страхў і няўпэўненасці ў сабе вялікая роля адводзіцца педагогу. Мы, настаўнікі, павінны не проста своечасова заўважыць іскры таленту ў дзіцяці, але і дапамагчы разгарэцца ёй у агонь творчасці. З чым больш ранняга ўзросту пачнецца праца ў гэтым кірунку, тым вышэй верагоднасць, што дзіця дасягне поспеху. Бо маленькія дзеці хутчэй ўбіраюць у сябе ўсё новае, яны адкрыты для пазнання свету", – распавяла Алена Сініцкая.

Педагог лічыць, што ўдзел у конкурсах можа спрыяць творчай і інтэлектуальнай актыўнасці падрастаючага пакалення. Так як Алена Сініцкая прадстаўляе

інтарэсы раённага прафкама работнікаў культуры, інфармацыі, спорту і турызму, то кажа яна не толькі за блізкую ёй сферу, але і ўсе іншыя. "Удзел у конкурсах для дзяцей – вялікі стымул развіцця далей. Гэта прымушае іх вочы гарэць азартам, нават спаборніцкі момант для іх вельмі важны. Яны вучацца не толькі радавацца перамогай, але і прымаць паразу, што таксама спатрэбіцца ў жыцці. Таленавітыя асобы, як паказвае статыстыка, не сканцэнтраваныя выключна ў вялікіх гарадах, яны ёсць па ўсёй краіне", – выказала свой пункт гледжання Алена Сініцкая. Менавіта таму трэба прыцягваць рабят з раённых і сельскіх школ да ўдзелу ў розных спаборніцтвах. Для іх гэта можа стаць свайго роду загартоўкай на будучыню.

За 31 год працы, 29 з якіх яна прысвяціла вырошчванню музычных талентаў у Шумілінскай ДШМ, педагог падрыхтавала не адзін дзясятак выхаванцаў. Яе выхаванкі працуюць разам з ёй ужо ў якасці калегаў. Некаторыя вучаніцы, выбраўшы іншыя спецыяльнасці, не пакідаюць творчасць, выступаюць на розных конкурсах за свае прадпрыемствы і арганізацыі. "Музыка і вакал даюць чалавеку вельмі многае. Навукоўцы бо даказалі, што стрэс лепш за ўсё здымае праслухоўванне музычных кампазіцый, а спевы пазбаўляе ад назапашанай негатыўнай энергіі", – дадала Алена Сініцкая.

vitvesti.by

Пераклад з расейскай рэдактара

ГАНДАЛЬ

БУДМАРКЕТ «КАРАВАН» ПАШЫРАЕЦЦА

У новым 2021 годзе унітарнае прыватнае гандлёвае прадпрыемства «НАРЭК-Торг» ў Шуміліне Будмаркет «Караван» адкрывае новыя гандлёвыя залы. Бо кіраўніцтва УЧТП «НАРЭК-Торг» прыняло адпаведнае рашэнне павялічыць гандлёвыя плошчы да 500 кв. м за кошт другога паверха.

А з 11 студзеня 2021 года тут наладзілі бясплатную дастаўку, якая будзе ажыццяўляецца адзін раз у тыдзень, атрымаць тавар маюць магчымасць пакупнікі з аграгарадка Мікіціха і гарадскога пасёлка Обаль.

Крэатыўны падход Будмаркета «Караван»: ваш рамонт – наш клопат.

1 верасня унітарнае прыватнае гандлёвае прадпрыемства «Нарэк-Гандаль». Цяпер усе гандлёвыя плошчы выкарыстоўваюцца па максімуме на сённяшні дзень пакупнікам прапануецца больш за 10 000 найменняў тавараў вядомых беларускіх і замежных брэндаў. У адным месцы можна купіць усё, што неабходна для рамонту: ад падлогавага і насценнага пакрыцця да потолочных, ад буйнагабарытных тавараў да будаўнічых дробязяў. Пакупнікі ацанілі і палюбілі новы магазін, тым больш, што пры куплі тавараў на суму больш за 50 рублёў прадугледжана бясплатная дастаўка і па горпасёлку Шуміліна.

Да прыкладу, у краме маецца "зала сантэхнікаў", у якой «Караван» прапануе якасную прадукцыю вядомага расійскага брэнда Triton. У наяўнасці і пад заказ маюцца душавыя кабінкі, розныя ванны.

У зале сантэхнікі шырока прадстаўлены тавары ад «Сантэры» (Расійская Федэрацыя-Італія), «Santek»

(Расійская Федэрацыя) і «Цэрзаніт» (Украіна).

Салон керамічнай пліткі здзівіць свае разнастайнасцю самага вытанчанага пакупніка. Тут прадстаўлены ўвесь спектр прадукцыі прадпрыемстваў «Бярозакераміка» (Беларусь), «Нефрыт-Кераміка» і «ALLORE» (Расія), а таксама керамограніт «Estima» (Расія). Асартымент салона складае больш за 100 калекцый керамічнай пліткі і каля 60 відаў іншых пакрыццяў.

Спецыялісты "Будмаркет" прама ў краме прапануюць 3D-мадэляванне пакоя. Гэта не толькі дае магчымасць выбраць аптымальную каляровую гаму керамічнай пліткі, але і купіць дакладную колькасць пліткі. Высокакваліфікаваныя рабочыя па вашым жаданні могуць абкласці плітку.

Пры куплі керамічнай пліткі з усімі неабходнымі матэрыяламі і замове работ па ўкладцы прадстаўляецца зніжка 10% на плітку

Салон дзвярэй. Такой прапановы па дзвярным і міжпакаёвых дзвярэй у Шуміліна яшчэ не было! Будмаркет «Караван» ўяўляе сетку салонаў «Вашы дзверы» (<https://vashy-dveri.by>) і прапануе багаты выбар дзвярэй «Юркас». На сённяшні дзень у салоне можна ўбачыць 40 узораў дзвярэй – металічныя, масіў, экашпон. I

(працяг на стр. 2)

ГАНДАЛЬ

(пачатак на стр. 1)
немалаважна, што большасць дзвярэй царговай сістэмы, з усіх плюсаў гэтай сістэмы адзначым усяго толькі адну – напрыклад, калі вы падрапалі якую-небудзь частка, то яе можна проста замяніць (пры звычайнай канструкцыі неабходна замена ўсіх дзвярах). Пры жаданні дзверы можна замовіць на сайце «Вашы дзверы».

Дзверы па вашым жаданні можа ўсталяваць майстэрня рамесніка Ігара Мульца, з якім заключаны афіцыйны дагавор падраду.

Толькі для жыхароў Шумілінскага раёна, якія купляюць дзверы ў Будмаркет «Караван», з 25 снежня па 8 студзеня прадастаўляецца святочная 15-працэнтная зніжка.

І гэта яшчэ не ўсё. З 25

снежня Будмаркет «Караван» прапануе ўзяць у арэнду па дэмакратычных расцэнках розныя будаўнічыя прылады: бензарэза, прамысловы пыласос, будаўнічы міксер, штроборез і іншыя. Нададзены момант у арэнду можна ўзяць 20 будаўнічых інструментаў, колькасць іх будзе пастаянна павялічвацца, зыходзячы з попыту насельніцтва.

Ян Вайтовіч

ЭКАНОМІКА

НА МЯСЦОВЫЯ ВІДЫ ПАЛІВА

Днямі ў цэнтральнай кацельні Шуміліна усталёўваюць новыя катлы.

Зараз кацельня ў Шуміліне працуе ў штатным рэжыме, у поўным аб'ёме забяспечвае спажывцоў цяплом. І гэта адбываецца пры ўсім тым, што паралельна на кацельні поўным ходам праходзяць работы па яе рэканструкцыі.

Як паведаміў начальнік цэнтральнай кацельні і кацельні ТМА Сяргей Блізнец, новыя катлы дазваляць ацяпляць жылы фонд мясцовымі відамі паліва і эканоміць значныя сродкі. На цэнтральнай кацельні апошні раз буйныя работы праводзілі 13 год назад, калі былі ўстаноўлены два ацяпляльныя катлы на шчапе, кожны з іх магутнасцю па 2 МВт. Менавіта гэта дазволіла ўлетку на падагрэў вады выкарыстоўваць катлы на шчапе, а зімой для ацяплення кватэр уключаліся

два газавыя катлы. Раней спажывцы цеплавой энергіі не адчувалі розніцы, а для прадпрыемства выкарыстанне газавых катлоў абыходзілася вельмі дорага. Да таго ж, за суткі спалывалі ў сярэднім 4,5-5 тысяч кубаметраў газу. А ў маразы аб'ёмы павялічваліся ў некалькі разоў.

Улетку мінулага года Шумілінская жыллёва-камунальная гаспадарка набыла два новыя катлы магутнасцю па 3 МВт, якія працуюць на мясцовых відах паліва. Адрозніе пачаліся работы па рэканструкцыі цэнтральнай кацельні.

Паводле начальніка кацельні, эканамізацыя з дапамогай гарачага газа, які атрымліваецца пры згаранні шчапы, на выхадзе з кацельні будучы падаграваць ваду.

РАДА БЯСПЕКІ ААН

ШТО ЦІХАНОЎСКАЯ СКАЗАЛА Ў ААН

Тэмай пасяджэння Рады бяспекі ААН 22-га студзеня стала свабода СМІ ў Беларусі. Сустрэча была ініцыяваная Эстоніяй, Францыяй, Ірландыяй, Нарвэгіяй, Вялікабрытаніяй і ЗША.

Асноўныя пункты прамовы Святланы Ціханоўскай:

Зь верасня сытуацыя ў Беларусі не палепшылася. Толькі пагоршылася. Пратэст супраць сфальсифікаваных выбараў у Беларусі меў выключна мірны характар. Аднак рэжым адказаў на іх гвалтам.

Незалежныя СМІ дапамаглі праліць сьвятло на тое, што адбываецца: незаконныя затрыманыя, катаваныя і забойствы мірных пратэстоўцаў. Гэта зрабіла СМІ мішэнню машыны рэпрэсій Лукашэнкі.

У 2020 годзе незалежных журналістаў затрымлівалі больш за 470 разоў, 97 журналістаў зазналі адміністрацыйны арышт, 50 сайтаў СМІ былі заблакаваныя, а 15 журналістам цяпер выстаўленыя надуманыя крымінальныя абвінавачанні.

Сярод рэпрэсаваных тры бяспрашныя журналісткі — Дар'я Чульцова, Кацярына Андрэева і Кацярына Барысевіч, якія ўжо два месяцы знаходзяцца ў турме. Ім інкрымінуюць арганізацыю масавых акцый пратэсту і раскрыццё медычнай інфармацыі пра Рамана Бандарэнка, якога

забілі памагатыя рэжыму.

Таксама за кратамі ў Беларусі члены «Прэс-клубу» і яго заснавальніца Юлія Слуцкая.

Таксама пад пераследам Андрэй Аляксандраў і яго дзяўчына Ірына Злобіна. Іх віна ў тым, што яны ажыццяўлялі сваю работу па падтрымцы СМІ і ахвяр палітычных рэпрэсій.

Сярод зняволеных журналістаў Ігар Лосік, адміністратар аднаго з самых папулярных беларускіх каналаў у сацыяльных сетках і кансультант Радзё Свабода, які абвясціў галадоўку больш за месяц таму.

Таксама зняволены Сяргей Ціханоўскі, вядомы Youtube-блогер, якога абвінавачваюць у арганізацыі масавых акцый пратэсту. Але яго віна толькі ў тым, што ён каза праўду і плянаваў балытавацца ў прэзідэнты.

СМІ знаходзяцца пад ціскам рэжыму, і гэта толькі частка больш шырокай карціны рэпрэсій у Беларусі: больш за 32 тысячы чалавек прайшлі праз затрыманыя, каля 900 падазраваных па палітычна матываваных крымінальных справах, 400 выпадкаў катаванняў, пра якія паведаміла ААН, 8 актывістаў

Безумоўна, такая сістэма эканамічна выгадная. Ад якой выйграюць і нашы спажывцы, якія будуць пастаянна з гарачай вадой, і прадпрыемства, у якога зніжцца затраты на падагрэў вады.

Цяпер пачалося будаўніцтва новага навеса, пад якім можна будзе захоўваць да 1,5 тысячы кубаметраў шчапы (зараз магчыма захоўваць 600 кубаметраў).

Рэканструкцыю цэнтральнай кацельні плануюць завершыць падчас гэтага ацяпляльнага сезона. Пасля пусканаладачных работ, калі новыя катлы пачнуць працаваць на поўную магутнасць, тут павінны зусім адмовіцца ад прыроднага газа. Праўда і тое, што пакуль шумілінскія спажывцы не адчулі выгады на сваіх кішэнях ад устаноўкі новых катлоў пры пераходзе на больш эканамічныя тэхналогіі.

Ян Вайтовіч

ЗДАРЭННІ

АВАРЫЯ НА ПЕРАЕЗДЗЕ

Прыпынак чыгуначнага руху адбылася каля Шуміліна з-за аварыі грузавіка.

17 студзеня з-за аварыі на чыгуначным пераездзе ў Шуміліна адбылася затрымка ў руху некалькіх цягнікоў.

У 16:11 кіроўца грузавога аўтамабіля не справіўся з кіраваннем, у выніку чаго яго грузавік пашкодзіў абсталяванне чыгуначнага пераезду, а

затым вылецеў у кювет на пераездзе каля вёскі Крупчына Шумілінскага раёна.

Рух на гэтым участку аднавілі праз 46 хвілін, аднак ДТЗ выклікала затрымку ў руху аднаго грузавога і чатырох пасажырскіх цягнікоў на 1 гадзіна 40 хвілін, паведамляецца прэс-службай МНС

ПРАВАЛІЎСЯ ПАД ЛЁД

9 снежня а палове дзевятай гадзіны раніцы ратавальнікам паступіла паведамленне, што на возеры «Шумілінскае» тоне чалавек.

Літаральна праз некалькі хвілін да месца здарэння прыбыло прадраздзяленне МНС, паведамляе Віцебскае абласное ўпраўленне. Ратавальнікі знайшлі мужчыну каля 80 метраў ад берага, які знаходзіўся ў прамывіне лёду, трымаючыся на плаву.

Як потым аказалася, мужчына лавіў рыбу, але не разлічыў таўшчыню лёду і праваліўся. На шчасце, побач аказаліся іншыя рыбакі, якія вызвалі

ратавальнікаў. Да таго ж на мужчыне была выратавальная камізэлька, якая не дазволіла яму патануць.

Як стала вядома ад работнікаў АСВОДУ, гэта быў 64-гадовы пенсіянер, які ўжо раней рыбаліў у гэтым месцы і папярэдзтваўся аб небяспецы зімовай рыбалкі. З агульным пераахладжэннем арганізма ён быў шпіталізаваны.

Сяржук Крупскі паводле АУ МЧС

СПОРТ

СЕРАБРО ГАННЫ СОЛЫ

Біятланістка з Шуміліна Ганна Сола ў эстафеце на этапе Кубка свету заваявала срэбра!

Вельмі ўражліва правяла сваю частку гонкі Ганна Сола. Менавіта яна за кошт дакладнай хуткастрэльнасці і высокай хуткасці вывела зборную Беларусі ў лідэры. Жаночая зборная Беларусі па біятлоне заняла другое месца ў эстафеце на этапе Кубка свету ў нямецкім Оберхофе.

Ірына Крыўко на сваім этапе выкарыстала два дадатковыя патроны і перадала эстафету шостай.

Дынара Алімбаева падняла нашу каманду яшчэ вышэй, завяршыўшы этап на трэцяй пазіцыі.

Уражліва правяла сваю частку гонкі Ганна Сола. За кошт высокай хуткастрэльнасці і прыстойнай хуткасці яна вывела зборную Беларусі ў лідэры.

Завяршала гонку Алена Кручынкіна. Яна не змагла ўтрымаць лідэрства, але бегла дастаткова добра, каб захаваць другое месца.

Перамогу ж атрымала зборная Германіі (Хинц, Херманн, Пройсс). Трэцімі сталі шведкі (Бруссон, Персан, Э. Обэргэ, Х. Обэргэ).

Дарэчы, наша шумілінская зямлячка праявіла грамадзянскую свядомасць і патрыятызм да свабоднай Беларусі. Як стала вядома, уся зборная Беларусі па біятлоне падпісала праўладны ліст спартоўцаў. Адмовілася толькі адна дзяўчына – гэта была Ганна Сола.

Зборная Беларусі па біятлоне

падпісала ліст праўладных спартсменаў. Іх прозвішчы з'явіліся на сайце звароту.

Ліст падпісалі амаль усе біятланісты асноўнай зборнай: Ірына Крыўко, Дзінара Алімбаева, сёстры Кручынкіны, Адэліна Сабітава, Максім Варабей, Раман Ялётнаў, Віктар Крыўко, Сяргей Бачарнікаў, Мікіта Лабастаў, Антон Смольскі, Дзмітрый Лазоўскі.

Адзінай біятланісткай асновы, якая не стала падпісваць зварот, стала Ганна Сола. Кручынкіны, Бачарнікаў, Лабастаў і Сабітава з'яўляюцца натуралізаванымі расіянамі.

Алесь Прыбярэжны

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бесплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце. • Калі прачыталі «Світанак», то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале <http://kamunikat.org>, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: <http://kamunikat.org/svitanak.html> для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

Радзё Свабода

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ПАРУ СЛОЎ ПРА ГАЛОЎНАЕ

Пачынаць новае жыццё прасцей за ўсё з 1 студзеня: прачнуўся, зрабіў зарадку, прыняў кантрасны душ і... перагарнуў старонку мінулага. І як пасля гэтага не абвясціць 2021-ы Годам народнага адзінства?

Яшчэ жывы класік нека адзначыў, «што ідэя, кінутая ў масы, — гэта дзеўка, кінутая ў полк». Справядлівасць такога неардынарнага параўнання пацвярджае пошукавік газеты «СБ. Беларусь сегодня», якая апублікавала за першыя сем дзён 2021 года 15 артыкулаў з абгрунтаваннем актуальнасці і своечасовасці чарговай палітычнай інавацыі.

Сярод аўтараў — Вадзім Гігін, дэкан факультэта філасофіі і сацыяльных навук БДУ. Яму я і даю слова: «Крызіс, які мы перажылі ў 2020 г., патрабуе сур'ёзнага асэнсавання, а нашаму грамадству неабходна нацыянальнае прымірэнне. Таму цяпер такая важная ідэя пра год народнага адзінства».

Свае надзеі Гігін ускладае на Усебеларускі народны сход. Сам факт яго склікання «ў адказны гістарычны момант» — надзвычай важны, бо «народнае адзінства, грамадскі мір і згода патрабуюць вялікай сумеснай працы» — як прыхільнікаў, так апанентаў адзінага палітыка (АП).

Вось такі ў БДУ дэкан факультэта філасофіі і сацыяльных навук! Насуперак афіцыйнай ідэалогіі, ён уключае ў паняцце «народ» не толькі патрыётаў-дзяржаўнікаў, але і

«пратэстуноў»! Калі б я ўжываў алкаголь, паспрачаўся б на скрыню каньяку, што ніводнага апанента АП сярод дэлегатаў маючага адбыцця «народнага вечара» не будзе.

Мы будавалі, будавалі...

Новае жыццё варта пачынаць не толькі з кантраснага душа і зарадкі, але і з рэальнай ацэнкі дасягнутых вынікаў. Як, напрыклад, гэта зрабіў 6 студзеня таварыш Кім Чэн Ын у вітальнай прамове на з'ездзе Працоўнай партыі Карэі: «Задачы развіцця нашай гаспадаркі, што былі пастаўлены ў цяперашнім пяцігадовым плане, мы не дасягнулі практычна ні на адным кірунку».

Далей яшчэ цікавей: «Мы павінны смела прызнаць свае недахопы і выпрацаваць новую палітыку. Барацьба за аднаўленне і развіццё нашай краіны і шчасце народа ўступае ў новы этап».

Карэйская Народна-Дэмакратычная Рэспубліка, нагадаю, была ўтвораная ў верасні 1948 года — і вось ужо восьмы дзясятак гадоў яна ідзе сваім шляхам пад кіраўніцтвам бацькі, сына і ўнука з сямейства Кімаў. Важным вынікам паўночнакарэйскай самабытнасці стала прызнанне ўнука пра неабходнасць...

аднаўлення краіны. Мы будавалі, будавалі — і нарэшце пабудавалі тое, што мае патрэбу ў аднаўленні!

Галоўнаму архітэктару беларускай мадэлі да падобнага прызнання яшчэ далёка. Пра тое, што патрэбна новая палітыка, ён не выказваецца — ва ўсялякім разе, публічна. Зрэшты, за 26 апошніх гадоў наш адзіны палітык і ў схільнасці прызнаваць недахопы сваёй працы заўважаны не быў.

Адкрываю перадвыбарчую праграму ўзору 2015 года. І тут амаль кожны абзац варты таго, каб быць працытаваным. Абмяжуюся адным, абраным выпадкова: «Усе пералічаныя меры ў сукупнасці забяспечаць нашай краіне новы эканамічны прарыв за кошт спалучэння эфектыўнага дзяржаўнага кіравання, прыватнай ініцыятывы і добрасумленнай працы нашых людзей».

А што па факце? Сярэднегадавы індэкс валавога ўнутранага прадукту за пяць гадоў склаў 100,7%! Гэта многа ці мала? Пытанне філасофскае. Нашы тэмпы эканамічнага росту саступалі сусветным амаль у пяць разоў. Гэта многа ці мала? Яшчэ адно філасофскае пытанне...

На новы эканамічны прарыв у 100,7% прэтэндаваць, быццам бы, шанцаў няма. Але хто сказаў, што нашы тэмпы росту варта параўноўваць з сусветнымі? А давайце параўнаем нашы з нашымі — і ў якасці прыкладу для параўнання звернемся да «ліхіх 90-х».

За перыяд засілля нацыяналістаў ва ўладзе (1991–1995) сярэднегадавы індэкс ВУП склаў 91,9%. Адчуваецца розніца? Пры нацыяналістах эканоміка падала. Пры АП яна расце. Вось толькі не зусім зразумела, пры чым тут АП. Але ці ёсць сэнс тлуміць сабе галаву з такой нязначнай нагоды?

Каханую не аддаюць

Яшчэ адно выказванне АП: «Я хачу, каб у краіне было ціха і спакойна. Напэўна, вы і самі гэтага хочаце. Калі вам не падабаецца цяперашні прэзідэнт, то толькі выбары могуць вырашыць гэтае пытанне. Толькі выбары.

Я гэта кажу, як бы камусьці не падабалася».

Адкуль такія асцярогі на конт «падабаецца» / «не падабаецца»? Сярод маіх знаёмых, напрыклад, няма ні аднаго, каму б не падабаліся выбары. Але адначасова я не ведаю нікога, каму б пасля 1996 года пашчасціла прыняць удзел у «выбарах».

Праілюструю гэты парадокс на ўласным прыкладзе. За два тыдні да 9 жніўня я накіраваў у Лявада-цэнтр артыкул «Беларусь на кануне шостага пераўтварэння Лукашэнкі». Уяўляеце ўзровень майго прадбачэння! За два тыдні! Яшчэ і папярэдняе галасаванне не пачалося, а я — наваўлены нікому не вядомы Настрадамус, — у самы аўтарытэтны сацыялагічны часопіс «нашай Расіі» накіраваў артыкул пра перапрызначэнне нашага АП. І вы не паверыце — мой артыкул прынялі.

Выбары — гэта амаль заўсёды латарэя... Аднак, калі грэбанне размеркаваннем галасоў заходзіць занадта далёка, то ўзнікаюць праблемы з тым, што ў паліталогіі прынята называць «легітымнасцю».

Пра дэфіцыт разумення

Легітымнасць — згода грамадства на падпарадкаванне існуючай эліце і ўладзе. Прынцыпы легітымнасці могуць мець вытокі ў старажытных традыцыях, рэвалюцыйнай харызме або ў дзеючым законадаўстве.

Казаць пра старажытныя традыцыі сёння не даводзіцца. З рэвалюцыйнай харызмай не ўсё так адназначна. Аўтар мема «ліміт рэвалюцый у Беларусі вычарпаны» ў 1994 годзе прыйшоў да ўлады на рэвалюцыйнай хвалі. Харызмай — у адрозненне ад большасці сваіх супернікаў — ён, безумоўна, валодаў.

Але падтрымліваць легітымнасць выключна за кошт харызмы — задача архіскладаная, тым больш у грамадстве, у якім ад любові да нянавісці адзін крок. Адна справа, калі эканоміка дадае больш за 7% у год, і зусім іншае — калі нават штатным спецыялістам

патрэбная цэйсаўская оптыка для фіксацыі поспехаў. У апошнім выпадку аказацца ў становішчы Акелы, які прамакнуўся, — толькі пытанне часу.

Легітымнасць — згода грамадства на падпарадкаванне існуючай эліце і ўладзе. Калі яна ёсць у наяўнасці — звяртацца па дапамогу да сілавой, каб ўтрымаць уладу, патрэбы не будзе. Пацверджанне гэтай азбукавай паліталогічнай ісціны пасля 9 жніўня беларусы маюць магчымасць назіраць практычна штодня.

З той жа оперы — шматлікія страшылікі. Апошняя (на момант напісання гэтага тэксту) была агучаная ў храме Узвышэння Святога Крыжа 7 студзеня: «Нам спакойнага жыцця не дадуць. Нам свабодна дыхаць ніхто не дазволіць, у цэнтры Еўропы. Гэта сутычка. І не дай Бог яна ператворыцца ў гарачую вайну на гэтай нашай тэрыторыі, але дзе не будучы вырашацца нашы пытанні, дзе не будзе нашых інтарэсаў. Вось гэтага дапусціць нельга. Гэта — галоўнае. І я вас прашу пра адно: каб з вашага боку было разуменне».

З апошнім сказам цяжка не пагадзіцца. Разуменне — гэта якаясьці тое, што сёння ў дэфіцыце. На яго пераадоленне і накіроўвае свае намаганні аўтар «Азбукі паліталогіі».

***

Пры ўсёй своеасаблівасці беларускай мадэлі, яна фарміруецца не без уплыву мейнстрыму, што, у прыватнасці, выяўляецца ў тым, што расце попыт на легітымнасць, заснаваную на выкананні законаў, на працэдурах, прапісаных у Канстытуцыі.

Маладое пакаленне цяпер не захапіць ідэю «дзяржавы для народа». Яны яе ўспрымаюць у якасці сучаснага варыянта пацёмкінскай вёскі. Маладое пакаленне 9 жніўня прад'явіла попыт на «дзяржаву народа», у якой народ з'яўляецца не аб'ектам маніпуляцый, а паўнаважным суб'ектам палітыкі.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
«Новы Час»

СПОРТ

МЕНСК ПАЗБАВІЛІ ПРАВА ПРАВОДЗІЦЬ ХАКЕЙНЫ ЧЭМПІЯНАТ СЬВЕТУ

Беларусь пазбавілі права праводзіць сёлетні чэмпіят сьвету па хакеі, які меўся праходзіць у Менску і Рызе. Такое рашэнне пацвердзіла міжнародная хакейная фэдэрацыя (IIHF).

У паведамленні арганізацыі гаворыцца, што рашэнне «непазбежнае» і прымаецца зь меркаванняў бяспекі. Рада IIHF вызначыла, што цяпер у Беларусі немагчыма гарантаваць бяспеку камандаў, глядачоў і афіцыйных асобаў, адзначаецца ў паведамленні. Месца правядзення чэмпіянату замест Беларусі мае быць вызначана пазьней.

Чэмпіят сьвету 2021 году плянавалася правесці з 21

траўня па 6 чэрвеня ў Беларусі і Латвіі. Раней парлямэнт Латвіі адхіліў магчымасць сумеснага правядзення ў 2021 годзе чэмпіянату сьвету разам зь Беларусьсю. Пра гэта гаварылася ў распаўсюджанай у панядзелак заяве камісіі сэйма па замежных справах.

«Латвія адхіляе любую магчымасць зладзіць хакейны чэмпіят разам зь Беларусьсю, бо пры цяперашніх абставінах, калі ў Беларусі праводзіцца

гвалтоўныя рэпрэсіі, ладзіць спартовае мерапрыемства такога маштабу ў Менску недапушчальна», — прыводзіў партал delfi.lv заяву старшыні камісіі Рыхардса Колса.

Розныя эўрапейскія грамадзкія арганізацыі заклікалі IIHF перанесці чэмпіят сьвету 2021 году зь Менску з прычыны напружанай палітычнай сітуацыі ў Беларусі.

11 студзеня Аляксандар Лукашэнка заявіў, што Міжнародная фэдэрацыя хакею (IIHF) знаходзіцца пад ціскам у сувязі з сытуацыяй вакол правядзення чэмпіянату сьвету ў Беларусі.

«Радзіе Свабода»

ЭКАНОМІКА

ЭКСПЕРТ АДКАЗВАЕ САЙТУ MYFIN.BY

У снежні рэзка падскочыла інфляцыя — такая інфармацыя з'явілася нядаўна. Ці варта беларусам і далей чакаць бурнага росту цэнаў? Як змяняцца іх даходы ў бліжэйшыя месяцы? Што будзе з беспрацоўем? На гэтыя і іншыя пытанні сайту Myfin.by адказала Кацярына Барнукова — акадэмічны дырэктар Беларускага эканамічнага даследча-адукацыйнага цэнтра (BEROC).

Цэны вырастуць, і значна

— Відавочна, што галоўным бачным для большасці беларусаў вынікам павышэння ПДВ стане рост цэнаў на лекі, многія з якіх і так каштавалі даражэй, чым у краінах-суседзях.

Хутчэй за ўсё, некаторы час на высокім узроўні будзе захавацца рост коштаў.

Для гэтага ёсць аб'ектыўныя прычыны — рост коштаў у свеце ў цэлым плюс эфект пераносу ад леташняга росту курсу долара. І,

вядома ж, дае пра сябе ведаць і дырэктывае крэдытаванне. Так што, хутчэй за ўсё, у студзені інфляцыя будзе значнай, але да двухзначных лічбаў (у гадавым выражэнні) справа наўрад ці дойдзе.

Не магу не адзначыць, што адмена льгот па ПДВ на лекі (падаражэюць усё, не толькі замежныя, бо аўчынныя лекі таксама робяцца з імпартных кампанентаў) і дзіцячыя тавары (працяг на стар. 4)

ЭКАНОМІКА

(пачатак на стар. №3)
ўдарыць у першую чаргу па самых неабароненых сляях насельніцтва. І больш за тое, ударыць значна, бо гэта тавары, ад якіх складана адмовіцца і замяніць іх. Спосабаў эканоміць на гэтым у насельніцтва няма.

Заробкі ўпадучь, і падраснуць не ва ўсіх

— У студзені заробкі заўсёды прасядаюць — на фоне снежаньскіх гадавых і квартальных прэміяў, бонусаў і іншых выплат.

Так што падзенне не будзе нечаканым. Але трэба разумець, што ў далейшым намінальны рост заробкаў будзе падтрымлівацца за кошт бюджэтнікаў — гэта павышэнне закладзена ў бюджэт-2021. Тое ж тычыцца пенсій і дапамог. Уласна, шмат у чым з-за гэтага ў нас і вялікі, 4-мільярдны дэфіцыт бюджэту, львіную долю з якога — 3 млрд рублёў — як раз і складаюць выдаткі на сацыяльныя патрэбы.

Прыватны бізнес застаўся без падтрымкі

— Відавочна, што дзяржава не працягнула руку дапамогі малому і сярэдняму бізнесу ніякім чынам. Прыватны сектар застаўся адзін на адзін перад тварам пандэмічнай пагрозы. І хоць некаторыя меры былі прапісаныя (у прыватнасці даплаты да мінімальнай зарплаты работнікам прадпрыемстваў, якія прастойваюць), і фармальна гэтыя грошы прадастаўляюцца ўсім, але пра выпадкі, калі імі змаглі скарыстацца прыватныя, і асабліва невялікія, кампаніі, я не ведаю.

Відавочна, што гэтая праблема ёсць,

але, з іншага боку, — не абвастрылася праблема з беспрацоўем.

На фоне таго, што дзясяткі фірмаў у турыстычнай галіне, сферы паслуг, грамадскім харчаванні альбо рэзка скарацілі штат, альбо зусім зачыліся, дзясяткаў тысяч новых беспрацоўных не з’явілася.

Гэта відаць як з афіцыйнай статыстыкі, так і па выніках апытанняў, якія праводзіў BEROC.

Лепшыя і таленавітыя дапамогуць справіцца з беспрацоўем

— Так, вясной была цяжкая сітуацыя, але ў далейшым яна выраўнялася. Людзі разумелі, што ў бліжэйшыя месяцы працы не з’явіцца, таму сталі ўладкоўвацца, хто куды мог. Магу выказаць здагадку, што звольненыя з-за COVID-19 і памянлі сферу дзейнасці хутчэй за ўсё вымушаныя былі згаджацца на меншыя зарплаты.

Але многім з іх будзе дапамагаць тое, што наш рынак працы будзе мець патрэбу ў работніках з-за адтоку людзей з краіны. Калі самыя лепшыя з’язджаюць, эканоміка пакутуе, але для астатніх вызваляюцца месцы і з’яўляюцца новыя магчымасці.

Ацаніць аб’ём адтоку беларусаў (абсалютная большасць якіх з’язджае не на заробкі, а назусім) пакуль складана. Выкажу здагадку, што ён невысокі з-за кавідных абмежаванняў, але як толькі яны будуць знятыя (а сітуацыя ў краіне не зменіцца) можна будзе чакаць масавага ад’езду.

Беларусь могуць пакінуць і 150, і 200 тысяч высокакваліфікаваных спецыялістаў розных галін.

“Новы Час”

ЗАРОБКІ

БЕЛСТАТ ПРО ЗАРПЛАТЫ В БЕЛАРУСИ

Сколько белорусов зарабатывают больше 10 тысяч рублей в месяц, а сколько не видят и 300 рублей? Это всё знает Белстат.

Больше половины работников Беларуси получает зарплату меньше 1000 рублей в месяц — 54,3%. Об этом говорят данные Белстата о распределении численности работников по размерам начисленной заработной платы в ноябре 2020 года. В сравнении с маем прошлого года число тех, чей заработок недотягивает до 1000 рублей, снизилось на 4,2 процентных пункта — тогда их было 58,5%.

Белстат ежегодно публикует данные о распределении работников по размерам начисленной зарплаты за май и ноябрь. В статистике не учитывают микроорганизации и малые организации без ведомственной подчиненности.

По последним подсчетам, в ноябре прошлого года каждый четвертый белорус имеет зарплату от 1000,1 до 1500 рублей — 25,9%. У 16,9% работников — от 600,1 до 800 рублей в месяц. 15,8%, получает от 800,1 до 1000 рублей.

Если сравнить данные за ноябрь с теми, что были в мае прошлого года, можно заметить, что во всех диапазонах зарплат до 1000 рублей наблюдается сокращение получателей (в процентном выражении), а во всех диапазонах свыше 1000 рублей — рост. Несмотря на это, большая часть белорусов все еще не получает 1000.

Интересно, что средняя зарплата в Беларуси перевалила за эту цифру еще в декабре 2018-го — тогда она достигла 1 115,3 рубля. В январе и феврале 2019-го показатель слегка упал — до 981,6 и 977,6 рубля. В марте он снова перешагнул тысячный рубеж — средняя зарплата была 1 056,9 рубля. И с тех пор ниже 1000 она не опускалась. В ноябре

2020 года белорусы в среднем получили «грязными» по 1 300,5 рублей.

Как так получилось, что 54,3% работников имеют меньше тысячи, а средняя зарплата больше 1300 рублей? Здесь нужно учитывать особенности расчета номинально начисленных средних заработков. Здесь начисленный фонд зарплаты за месяц делится на количество работников. К примеру, в фирме работают 20 человек. 15 из них получают 400 рублей, а 5 — 4000. Но средняя зарплата в компании будет 1300 рублей, несмотря на то, что большая часть сотрудников имеет заработок намного ниже среднего.

В ноябре прошлого года самыми высокооплачиваемыми были работники в горнодобывающей промышленности (средняя зарплата 2164 рубля), сотрудники, занимающиеся вспомогательной деятельностью в сфере финансовых услуг и страхования (2287 рублей), люди, связанные с деятельностью воздушного транспорта (2394). Еще больше в среднем зарабатывают работники в сфере информации и связи (4311) и в сфере информационных технологий (5602).

Самыми низкими заработки оказались у специалистов, оказывающих услуги в парикмахерских и салонах красоты (589 рублей), у работников сферы творчества и развлечений (702), у сотрудников библиотек, архивов, музеев и прочих в области культуры (718). Низкие средние зарплаты также у людей, чья работа связана с уходом в специализированных учреждениях и предоставлением социальных услуг (757), а также у работников, связанных с водным транспортом (766).

finance.tut.by/news715347.html

РУССКАЯ РУЛЕТКА

ВРАЧИ СОМНЕВАЮТСЯ В ВАКЦИНЕ «СПУТНИК V»

Что опаснее: коронавирус или вакцина от него? Вместе с медиками оцениваем риски. Разбираем научные данные об исследованиях «Спутника V». Решаем, прививаться или подождать. И делаем прогноз, все ли умрут, если мы бойкотирuem вакцинацию.

16 января Минздрав Беларуси объявил о начале вакцинации медицинских работников, которые находятся в зоне риска заражения COVID-19. По официальным данным, в первую волну вакцинации планируется привить 20 тысяч человек. Ведомство составило план распределения вакцины по регионам — в зависимости от заявок медучреждений.

Использовать будут вакцину российского производства «Спутник V». Первая партия в 20 тысяч доз прошла контроль качества и с 16 января поступает в медучреждения страны, сообщил Минздрав.

Меньше всего вакцина нужна медикам Минска, больше всего — Гомеля

...Медработники Гомельской области больше других заинтересованы в вакцине как в количественном, так и в процентном соотношении. Посмотрим на решение Минздрава выделить для региона 4365 вакцин, что позволит, по подсчетам Naviny.by, иммунизировать 17,22% от общего числа среднего медперсонала и практикующих врачей Гомельской области.

При этом в Минске среди медиков спрос на «Спутник V» минимальный: привиться захотели 6,3%, или 2285 человек. Это самый низкий процент по стране.

С чем связан такая диспропорция между запросами Минска и Гомельской области? Этим Naviny.by заинтересовались в пресс-службе Минздрава. Однако ответа не получили — никакого вообще. Так что выскажем версию — страх перед неизвестным препаратом...

«За» быструю вакцинацию: эффективность «Спутника V» высокая

Вакцину от коронавируса «Спутник V» разработал российский НИЦЭМ имени Гамалеи.

«Спутник V» посути это — аденовирусные частицы 26 серотипа (вирус простуды человека) с подсаженной на нее цепочкой РНК коронавируса. Организм человека, в который ввели такую вакцину, должен выработать антитела к коронавирусу — так появляется иммунитет. Эффективность оценивается в проценте людей, из числа получивших прививку, у которых антитела вырабатываются в достаточном количестве.

Арсений Палагин, руководитель пресс-службы РФПИ — Российского фонда прямых инвестиций, который осуществляет реализацию проекта «Спутник V», для Naviny.by рассказал: «Эффективность вакцины на данный момент оценивается в 91,4%. Это на 0,6% ниже заявленной до начала массовой вакцинации препаратом. Эти проценты — результат третьей, финальной точки клинических исследований, которые проходят в Москве. В клинических исследованиях принимает участие 31 тысяча человек, из них часть получила вакцину, другая — плацебо. С течением времени мы смотрим заболеваемость коронавирусом в обеих группах. И заболеваемость в группе, которая получила вакцину, в 20 раз ниже, чем в группе с плацебо, что эквивалентно эффективности около 90%».

В России вне клинических исследований идет программа массовой вакцинации, которая началась 5 декабря, на 42 дня раньше, чем в Беларуси.

«Против» поспешной вакцинации: безопасность не гарантирована

Коронавирус так себя разрекламировал, что страха более чем достаточно. И сегодня вопрос не в том, надо или не надо вакцинироваться в принципе, а в том —

чем и когда? Вопрос в безопасности.

Однозначный сторонник прививок Александр Дечко — врач, директор медицинского центра «Добрый доктор» — прививаться от коронавируса не будет как минимум до сентября этого года.

«Я очень хочу привиться от коронавируса, но в истории уже были случаи, когда вакцинация, например, от RS-инфекции, приводила к летальным исходам. До сентября 2021 года прививаться от коронавируса я не буду, потому что раньше этого срока мы не сможем оценить реальную безопасность любой вакцины от коронавируса, не только „Спутника“, но и других», — пояснил врач свою позицию.

Иммунизация от коронавируса напоминает врачу не плановую вакцинацию, а «терапию отчаяния» — есть в медицине есть такое понятие: «Принцип врачебный — „не навреди“. Вот за что я переживаю и чего я боюсь — чтоб мы не навредили этой вакциной».

По словам Александра Дечко, ситуация пандемии, в которой мы находимся, вынуждает разработчиков и «Спутника», и других вакцин сокращать этапы клинических испытаний для скорейшего вывода вакцины в массы. На сегодня «Спутник V» не прошел полноценно все этапы клинических испытаний, как это положено.

Совет: как принять решение. По рекомендации нашего собеседника, каждый человек должен для себя взвесить «за» и «против». Если человек относится к группам риска, ему стоит задуматься о том, насколько он готов прививаться, отдавая себе отчет, что эта вакцина не настолько хорошо апробирована, чтобы гарантировать отсутствие последствий.

«Риск проведения прививки не должен превышать риска заболевания коронавирусом. Лично я продолжаю соблюдать социальную дистанцию, респираторный этикет, использование всех возможных средств индивидуальной защиты. И очень внимательно слежу за полномасштабными клиническими испытаниями всех вакцин», — поделился врач.

Александр Дечко обращает внимание, что фармакология — это бешеные деньги: «Не забывайте, что кроме интереса гуманистического — спасти мир от коронавирусной инфекции, у производителей вакцин есть интерес чисто коммерческий. Кто сделает действительно безопасную вакцину, будет одним из самых богатых людей, наравне с теми, которые изобрели пенициллин».

Наукустораживают белые пятна в исследованиях «Спутник V»

Не доверяет вакцине также научный сотрудник лаборатории проблем здоровья детей и подростков, врач-неонатолог Ирина Винокурова.

«Моим личным мнением, как врача, является то, что вопрос о научных данных, касаемых исследования вакцины „Спутник V“, недостаточно освещен. Я нигде не увидела научную верификацию, доказательность того, что это работает или, наоборот, того, что это не работает. Если у меня есть научные сомнения насчет того, как это работает, то я буду категорически против, я не буду никому советовать те или иные способы оказания медицинской помощи, в том числе вакцинацию», — поясняет Ирина Винокурова в беседе с Naviny.by.

(сильно сокращено)

Татьяна Бубликова Naviny.by